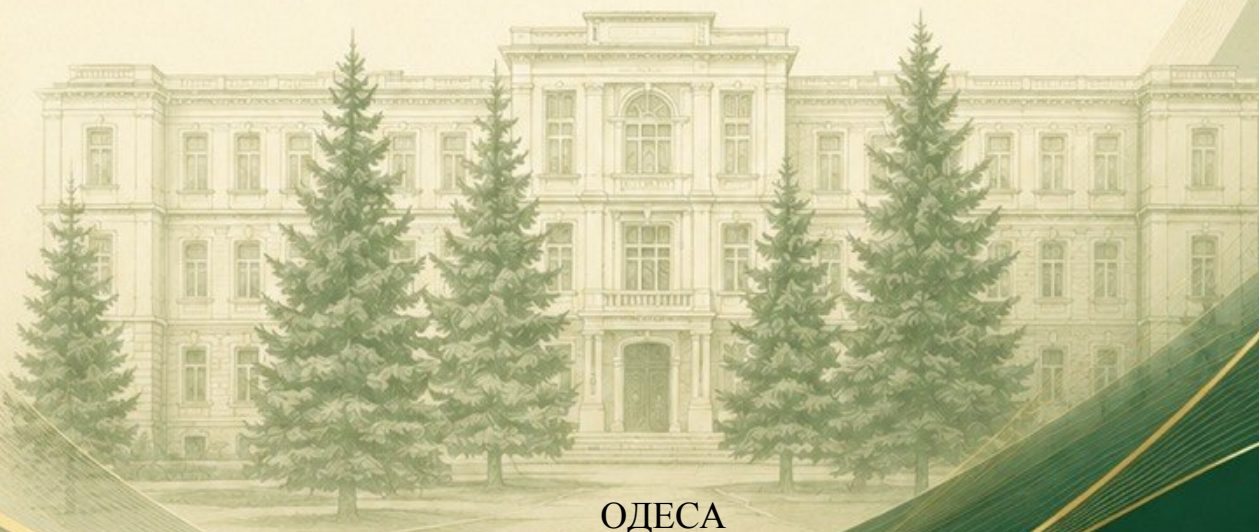

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 р.)*

Рецензенти:

Форосян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, упровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

механізми – від технологічних рішень універсального дизайну в комунікації до трансформації освітніх програм. Створення безбар'єрного комунікативного середовища є базовою умовою для подолання соціальної відчуженості та забезпечення рівних прав усіх членів суспільства.

Список використаних джерел:

1. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-s-a366r>
2. Довідник безбар'єрності : складник безбар'єрності як нової суспільної норми, створений за ініціативи Олени Зеленської. Електронний ресурс. URL: <https://bf.in.ua/>
3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю : Ратифіковано Законом України № 1767-VI від 16.12.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від теорії до практики : монографія. Київ : Атом, 2019. 310 с.

ЯРЕМА Зінаїда Миколаївна

НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Рівні мовленнєвої діяльності (за О.О. Леонтєвим).

1. Мотиваційно- спонукальний рівень .

Це найвищий психологічний рівень , пов'язаний із причиною виникнення мовлення. Тут формується потреба у спілкування , мотив мовлення , комунікативний намір .

1. Смысловий рівень .

На цьому етапі формується зміст висловлювання . Відбувається відбір інформації , побудова задуму висловлювання , перехід від мотиву до думки , формування внутрішнього мовлення .

2. Мовний рівень .

Тут думка переводиться у мовну форму. Цей рівень включає добір слів, граматичне оформлення , синтаксичну побудову речення , фонетичне оформлення.

3. Фонаційний.

Тут відбувається робота мовного апарату , вимова звуків , інтонація , темп мовлення.

Основні етапи роботи в логопедії та інклюзивному навчанні

1. Діагностичний .

Включає роботу консилиуму фахівців для визначення причин та структури порушення .

2. Підготовчий .

Включає медичну підтримку (за потреби) , логопедичний масаж , психологічну підтримку , психомовленнєву та рухову стимуляцію, Фізіопроцедури.

3. Корекційний

Включає постановку звуків , автоматизацію , розвиток фонематичного слуху.

4. Соціалізації .

Включає створення інклюзивного середовища для використання навичок у спілкуванні з однолітками .

Правильна постановка звуку записується на рівні центральної нервової системи.

Основні групи причин виникнення порушень мовлення

1. Біологічні (ендогенні) фактори

- Спадковість ;
- Патології вагітності та пологів;
- Захворювання мозку та нервової системи ;
- Порушення слуху ;

2. Соціально- психологічні (екзогенні) фактори.

- Педагогічна занедбаність ;
- Психічні травми ;
- Стиль виховання;
- Двомовність (білінгвізм).

3. Анатоомо -фізіологічні фактори

- Дефекти мовленнєвого апарату ;
- Порушення інервації моторики.

Важливо знати причини порушень мовлення . Діагностика допомагає з'ясувати , до якого лікаря необхідно звертатися.

Стани психічних процесів

- Інтелектуальні стани
- Емоційні стани
- Вольові стани
- Психофізіологічні стани.

Нейролінгвістичний підхід у роботі з дітьми з ООП – це використання знань про роботу мозку , мовлення та психічні процеси для розвитку навчання, комунікації і поведінки дитини .

Нейролінгвістика пов'язана з мовознавством, нейропсихологією , психологією, неврологією , психолінгвістикою, нейрофізіологією.

У сучасній практиці пріоритетним є використання знань нейролінгвістики , що дозволяє більш глибоко вивчити природу порушень.

Основні принципи нейролінгвістичного підходу – це система правил організації навчання, яка враховує роботу мозку, мовлення та психічний розвиток дитини.

1. Принцип нейропсихологічної основи мовлення.

Розвиток мовлення пов'язаний із увагою, пам'яттю, мисленням, сприйманням, емоціями, моторикою.

2. Принцип сенсомоторної бази мовлення.

Мозок формує мовлення через рух і відчуття.

3. Принцип міжпівкульної взаємодії мозку.

Для мовлення важлива злагоджена робота правої і лівої півкуль.

4. Принцип мультисенсорного навчання.

Дитина краще запам'ятовує, коли працюють усі канали сприймання: зоровий, слуховий, тактильний, руховий, емоційний.

5. Принцип емоційної мотивації мовлення.

Мозок запам'ятовує те, що емоційно значуще.

6. Принцип мовлення в діяльності.

Мовлення формується в діяльності під час гри, побуту, творчості, спільної діяльності, рухової активності.

7. Принцип візуальної підтримки мовлення.

Багато дітей з ООП мислять образами. Тому використовують піктограми, картки, візуальні розклади, схеми, алгоритми дій.

8. Принцип поетапності і повторюваності.

9. Принцип індивідуалізації.

10. Принцип безпечного середовища.

Пакушина Людмила Зіновіївна Ролі вчителя-логопеда у сучасному українському інклюзивному освітньому середовищі	147
Суятинова Катерина Євгеніївна Етика взаємодії з різними людьми в сучасному освітньому та соціальному просторі	150
Ярема Зінаїда Миколаївна Нейролінгвістичний підхід до розвитку мовленнєвої діяльності дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	152